

"זְכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה ... וְאֵת הַשּׁוּמִים:" (יא,ה),

מעשה שהיה: רבנו משולם היה רופאו של המלך, ולעתים היתה נקשרת ביניהם שיחה. באחד הימים הפנה אליו המלך שאלה: "כפי הנראה, היו אבותיך כפויי טובה, וכל הטוב שהעניק להם ה' כלל לא נשא חן בעיניהם".

"למה כונתך, אדוני המלך?" התפלא רבנו משולם. והמלך הסביר: "ידוע, כי הקב"ה הוריד להם לישראל מן מן השמים, ובמין הזה יכלו לחוש טעם של מעדני מלכים. מדוע אפוא התלוננו ובקשו קישואים ושומים, שהנם מאכליהם של העניים והפחותים? וכי איזו תשובה תתן לכך?"

"את תשובתי אתן לך מחר, אדוני המלך", השיב הרופא היהודי ועזב את המקום.

משם פנה אל שר הטבחים, הוא אשר היה ממנה על מאכליו של המלך. יודע אני, אמר לשר, כי המלך רגיל לאכול בסיום הארוחה פלח שום לא גדול. ואולם, אני רופאו, וברור לי שהדבר מזיק לבריאותו, על כן אבקשך לא להגיש לו שום מעתה!"

"בודאי! בודאי!" הסכים השר עם הרופא. ואכן, הוא מלא את ההוראה בדיקנות, ביום המחרת שוב לא הוגשו שומים לשולחן.

והמלך, שרגיל היה לקנח את סעודתו בפלח שום, המתין למאכל, כהרגלו. אך השום לא הובא אל השולחן. "היכן השומים?" קרא המלך בקול זועם.

"רופאך הורה לא להגיש לך שום". השיב שר הטבחים.

קרא המלך לרופא. "מדוע הורית לשר לא להגיש לי שום?" תבע לדעת.

השיב לו רבי משולם הרופא: השומעות אזיניך את שפיך דובר? הנה, רק בארוחה אחת לא אכלת שום – וכבר התלקח כעסך והתלוננת על הדבר. ואילו בני ישראל, שהתרגלו במצרים לשומים ולקישואים במשך תקופה ארוכה, אמורים היו להיות במדבר ארבעים שנה מבלי לטעום שום. וכלום הם לא יתלוננו על כך?"

הבין המלך את הדבר. "יפה אמרת", שבח את רופאו, "דבריך אמת ותורתכם אמת!"

(מעשיהם של צדיקים).

ישראל לסגולתו

סגלה לפחדים וחרדות

זו הסגולה לפחדים וחרדות - בבקר יאמר מי יתן ערב ובערב מי יתן בקר - ואין לו בטחון בעצמו, מן השמים נטלו ממנו את בטחונו העצמי, ואין לו את הבטחון הנורמלי שיש לכלם, זה בעצם אתגר לקניית בטחון בה', ולכן יכול הוא להנצל מיסורים אלה באם ינצל יסוריו לבטח בה', ונקל לו לאיש זה לבטח בה', אחר ששמן השמים נטלו ממנו בטחונו העצמי, מה שלבני אדם אחרים קשה מאד לעקר מתוכם את בטחונם העצמי.

ולכן אם יתחזק בבטחון בה', ויאמין שגם אלה ה"בריאים" בבטחונם העצמי, חיים בשקר שכן גם עליהם מטל לעקר מעצמם את בטחונם העצמי ולהעתיקו לה', וקל מעליו לחץ זה של חרדות ופחדים, וישמח שהנה נתן לו הזדמנות בנקל להשליך עצמו לה', שכן אין לו ברכה, ומתוך שלא לשמה יבוא לשמה להיות בעל בטחון אמיתי, ולכן בכל תקיפה ותקיפה של חרדה נפחד מיד יקשר מחשבתו לה', לדעת שממנו יתברך תקיפת חרדה זו, וממנו תקיפת פחד זה, ואין עוד מלבדו, והוא משגיח עליו אימתי יתקף בחרדה נפחד, והוא ית' מנח מאחרי כל תקיפה שתוקפתו, והוא ית' משגיח על כל התקיפות החרדות ועל ההפוגות שבין חרדה לחרדה.

וככל שיבטח בה' ויתלה עצמו בו, כך יסתלקו הפחדים ממנו. וכסגלת הגר"ח מוולוז'ין שהזכרנוה, שפכל שהאדם מבטל כל הכחות שבעולם, ומחשיבם לאפס מבלעדי ה', כן זוכה מדה כנגד מדה שה' ית' מבטלם ממנו שלא יוכלו לשלט בו, כשם שהוא בכח אמונתו בה' בטלם, כן יבטלו מלהרע לו.

וישפך לבו בה' בשבירת לבו ובפחד לבבו, וינצל יסורים אלו לקים חובתו בעולמו שהוא האמונה ובטחון בה', לכן כאמור ביסורים אלה כבר "חצי העבודה" המטלת על האדם כבר נעשית מאליה - לעקר הבטחון העצמי, ולבטח בה' לבדו.

ובכן למעשה זו הסגולה לפחדים וחרדות מאד בנטילת נדים, בקומו בבקר ממטותו, לעשותה מה שיותר מהר וכדין וכהלכה, וכן ביציאה משרותים יקפיד מאד, וכן לאחר נטילת צפרנים ועוד כמבאר בשו"ע.

ויקרא פסוקים דלהלן בהתלהבות ובבטחון בה' באמת:

"אל-ינד לבבכם אל-תיראו ואל-תחפזו ואל-תערצו מפניהם. כי ה' אלקיכם ההלך עמכם להלחם לכם עם-איביכם להושיע אתכם" (דברים כ, ג-ד).

"וראו כל-עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך" (דברים כח, ו).

"ראו עתה כי אני הוא ואין אלקים עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל" (דברים לב, לט).

"אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' מגן עזרך ואשר-חרב גאותך ויכחשו איביך לך ואתה על-במותימו תדרוך" (דברים לג, כט).

ויאמר מזמור צ"א בתהלים: "ישב בסתר עליון" בכונה ובאמונה.

ועוד סדרנו בסוף הספר - "חלק התפלות", תפלה מיוחדת לסובלים מפחדים וחרדות: "תפלה לציבות הרוח".

(הרב יעקב ישראל לוגאסי)

אמת

לו. על-ידי שקרים אין לו רפואה אפלו בהרבה רפואות.

המשך בציעת הפת

*אדם שיש לו תחבושת בידו או פצע מוגלתי ביד, לא יבצע על הלחם כשיש אורחים, מכיון שישנם אנשים שנגעלים לאכול מאותו הלחם לאחר שנגע בו בידיו, ולכן באופן כזה יתן לאדם אחר שיבצע על הלחם. (סימן תתכט). ע"ש.

* לאחר שבעל הבית בצע וטעם מהפת, יתן מיד חתיכת פת לאשתו. וגם אם מסב על שולחנו אורח חשוב כגון אביו או חמיו וכדומה, יקדים לתת לאשתו. [ויש בזה טעם על פי הסוד]. ואם יש חשש שאותו אורח יפגע, יתן לו ולאשתו ביחד. כן כתבנו בס"ד בחלק ה (עמוד פד) בשם הפוסקים, כיעו"ש. ושוב ראיתי שכן כתב גם בשו"ת ויזרע יצחק (חלק א סימן יג). ע"ש.

* ראוי ונכון שבעל הבית יקפיד לפרוס לאורח לחם שיספיק לו לכל הסעודה, וכמו כן ימזוג לו אוכל ושתייה ביד רחבה, מפני שלפעמיים האורח מתבייש לשלוח ידו למאכלים והמשקים שבשולחן, וגם מתבייש לבקש שיגישו לו מהם, ולכן צריך לפקוח עין שלא יחסר לו כלום.

אהבת חסד (חלק ג פ"ג), בשם הזוהר הקדוש (ויקהל דף קצח). וישנם אנשים שאומרים לאורח "תרגיש כמו בבית", וצריכים לדעת שעדיין אין זה מספיק, מפני שהאורח מתבייש להרגיש כמו בבית, ולכן מוטל על בעל הבית לדאוג שלא יחסר לאורחו כלום. (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

מידת הביטחון

מעשה זה שמעתי בשם המגיד המפורסם הגאון הרב ראובן קרלינשטיין שליט"א שממנו נוכל ללמוד את מידת הביטחון כמוזכר בפרשתנו על עניין תלוונת העם נגד המן שירד מן השמים. מסופר על תלמידי הרבי הקדוש רבי זושא מאניפואלי זצ"ל שהיו נוסעים מידי פעם מעיירה בה הם גרו לחסות בשבת בצל הצדיק. לשם נסיעה זו היו לוקחים עגלון יהודי שהיה מתנגד לדרך החסידים, ועל כן בעוד החסידים שהו בבית הרב היה העגלון הולך אל אחת מהאכסניות שבאנאפולי. בכל פעם היו החסידים מנסים לשכנע את העגלון להכנס אל הרבי לקבל ברכה, אך הלה דחה את ההצעה מכל וכל. עד שפעם אחת נאות העגלון להכנס אל הרבי ולהתברך מפיו. נכנס העגלון אל הרבי, ושהה שם זמן רב, וכשיצא לא שאלוהו החסידים כלום.

בדרך חזרה אל העיירה החלו החסידים מדברים בינם אל השהייה במחיצת הרבי, וכל אחד הזכיר את הנקודה והזמן שגרמו לו להתעלות מיוחדת בזמן ששהו אצל הרבי. לפתע פתח העגלון ואמר: בואו ואספר לכם מה קרה אצל הרבי בקודש פנימה. כשנכנסתי אל הרבי שאלני הרב על סדר יומי. עניתי לרבי: ביום בו אין לי עבודה מקפיד אני לקום מוקדם וללכת להתפלל במנין שבעירה ולאחר מכן אני נשאר לומר תהילים ולשמוע שיעור במשניות ורק לאחר מכן אני נגש לאכול בביתי. אחה"צ אני מזדרז לחזור אל בית הכנסת לשמוע עוד שיעור בעין יעקב, ואף בין מנחה לערבית אני שומע דף היומי. אך ביום שיש לי עבודה, כבר בשעה שש בבוקר אני משכים לשמן את גלגלי העגלה כדי שלא יהיו תקלות בדרך, ולאחמ"כ אני פונה לבית הלקוח ומחכה לו ליציאה לדרך. בדרך אם יש לי אפשרות אני עוצר בצד מניח תפילין ומתפלל תפילה קצרה, וכשאין זמן אני מתפלל בחניית הצהרים.

ואז שאל אותי הרבי: ולמה שלא תסכם עם לקוחותיך שאתה יוצא לדרך רק לאחר תפילת השחרית שבבית הכנסת? עניתי: כי אז יתמעטו הלקוחות. אמר לי הרבי: בוא ואספר לך סיפור קצר. סוחר אחד שהיה בדרכו בערב שבת, ראה כי השבת קרבה לבוא ולא יספיק להגיע אל ביתו, החליט להכנס לכפר היהודי הקרוב ולהעביר שם את השבת. בכיסו היו שקית מלאה מטבעות זהב, שקית עם מטבעות כסף, וארנק עם מטבע נחושת. נגש הסוחר לבית הרב, וביקש לשהות בביתו בשבת. הרב קבלו בשמחה, ולאחר התארגנות לקראת השבת ניגש הסוחר והפקיד ביד הרב את כל ממונו. הרב ספר את המטבעות בפני הסוחר, וניגש להטמינם. באמצע קבלת השבת החל הסוחר להרהר בליבו: כיצד הפקדתי את כל רכושי בידי אדם שאך לפני כמה דקי הכרתי. וכך עברה עליו כל השבת בלחץ ובפחד, שמא לא יקבל את כל כספו במוציא השבת. דבר זה הטרידו נורא, וכל השבת לא יכל להכניס אף דבר מאכל לתוך פיו, ובקושי נרדם בלילה.

מיד בצאת השבת ביקש מהרב את אוצרו, ומשקיבלו לידו החל לספור את מטבעות הזהב והנה לא חסר מהם מאומה. פתח הסוחר גם את צרור הכסף וספרו, ואף בו לא נחסר דבר. אך כשיקש לפתוח את ארנק מטבעות הנחושת, גער בו הרב ואמר: לו הייתי רוצה לגנוב, כלום הייתי גונב מהנחושת???

אמר לי הרבי: אתה יהודי יקר, הקב"ה נטל את נשמתך בלילה ובבוקר השיבה לך בשלמות. העיניים נפקחו, הרגליים צועדות והידיים מתנועעות וכו' וכו', וכי דבר קל כמו פרנסה (פרוטות נחושת) לזה הקב"ה לא יכול לדאוג לך???

נקודה למחשבה!!!